

Nedėldienio Skaitymas.

NEDĖLINIS LAIKRAŠTIS.

Apmokėsnis: su prisiuntimų metams **2** rub.
pusmečiui **1** rub.
be prisiuntimo metams **1** rub. **40** kap.
pusmečiui **70** kap.

Rėdacija Kaune.
REDAKTORIUS IR LEIDĖJAS

Kunigas pralotas Antanas Karosas

Už atskirą numerį 4 kap. Atskirų numerių pardavėjams nuleidžiame 30%, neparduotuosius numerius priimame atgal, pinigų už parduotus numerius reikalaujame po 3 mėnesių.

Už apgarsinimus imama nuo eilutės arba jos vietos ant paskutinio puslapio 20 kap.

№ 51.

Kaunas Lapkričio 6 (19) d. 1906

Pirmi metai.

Lietuviai Katalikai!

Neapleiskit rinkimų. Stokite visi kas tik tur teisę rinkti.

Rinkkite vyrus, mylinčius Dievą ir tėvynę!

Vilniaus vyskupo aplinkraštis.

Veiklus Vilniaus Vyskupas Edvardas Roppas pradėm rupinasi savo aveles prie Dievo patraukti ir nevien apie jų dvasiškus reikalus, bet ir apie žemiškąją gerovę, nes gerai Vyskupas supranta, kad Katalikų Bažnyčios atstovai itin turi rupinties apie tą dvejoją laimę. Ir iš šio pastarojo aplinkraščio kaip ant delno išrodoma, jog ir žemiškoji gerovė bus labiausiai užtikrinta, kada visi žmonės rupinsis į savo gyvenimą įvesti Dievo prisakymus ir jog rupinanties apie visų žmonių gerovės pakėlimą bus palengvinta jiems, ir dangų pelnyti. Mūsų čionai priminsime kuone visą aplinkraščių, drįsdami tik kur-ne-kur ilgesnius sakinius sutrum-pinti, manydami, tuomi aplinkraščio svarbos ir prasmės neįžeisimą. Dėlei to aplinkraščio liejo visą savo neapkantos tulžį Vilniaus „Naujoji Gadynė“, sekdamas pavyzdį kitų žydams tetarnaujančių laikraščių. Bet nemaž nusistebėjome, kad ir „L. Ukininkas“, visad norįs būti „bešališku“, į vyskupo žodžius, savus išspraudamas daro stačiai iš piršto iš-laužtus išvadžiojimus, ir ant galo šiaip užbaigia: „saugokites, vilniečiai lietuviai, ir nesiduokite įvaryti į tinklą, kurį jums Roppas (nei ne vyskupas!) yra užtiesęs“. Betrukšta dar vienos „prieteliškos persargos“, kad vilniečiai lietuviai saugotųsi ir paties Popiežiaus, kurs tokius vyskupus mums duoda. Bet gal dar peranksti: baugu žmones užsyk per-smarkiai suerzinti.

Savo rašte vyskupas primena katalikams trejoją jų priedermę iš atžvilgio į Dievą, artimą ir visą bendriją. 1) Iš atžvilgio į Dievą, sako, reikia tikėti į Dievą, šv. Traicę, J. Kristų ir tt., užlaikyti prisakymus, jeigu norime tapti išga-nytais, būti katalikais. Toliaus vyskupas primena, kad ne-visi žmonės su Katalikų Bažnyčia vienybėje išbuvo, nuo Jos atsiskyrė karaliai ir tautos. Taip atsirado stačiatikiai

liuteriai, anglikonai ir kiti. O dar kiti ir ikišiol Kristaus priimti nepanorėjo: žydai, kyniečiai, japonai, turkai... Pri-minęs, jog mes, prigulėdami prie šventos Kristaus Bažny-čios, esame visųlaimingiausi, sako: „juo daugiau žmonių nepripažįsta Bažnyčios, juo didesnė mūsų priedermė tvirtai laikyties šv. Katalikų Tikėjimo ir būti katalikais netik iš vardo, bet tikrai ir visiškai, Dievą ir artimą mylint, į baž-nyčia einant ir tt.

2) Priedermės iš atžvilgio į artimą. Pirmų-pirmiausiai tai savo tarpe katalikai, lietuviai, lenkai ir baltrusiai privalo gyventi santaikoje, vienas kitą šelpti, o ne skriausti, visų kalbos lygias turi teises Dievą garbinant. Rupinties, kad Bažnyčioj kiekvienas savo kalboje savo dienoje ir lai-ke galėtų klausyti pamokslų ir giesmes giedoti. Su mumis dar kartu gyvena ir stačiatikiai, ir juos taip pat reikia mylėti, nes vistiek, jie mūsų broliai, tą pačią žemę aria, tą pačią duoną valgo, ir jeigu mes savo geru paveikslu juos mo-kinsime, tai duos Dievas, kad ir jie su mumis susivienys vienoje maldoje, viename Tikėjime. Su mumis gyvena dar ir žydai, nelaimingi, nes Kristaus neišpažįsta, mažai težiuri į Dievą ir amžiną gyvenimą, nors ir meldžiasi, bet jiems rupi tik nauda, pinigai, tankiai mus apgaudinėja ir skriaudžia, o pastarame laike prie maišto ir betvarkės kursto. Vienog ir jie mūsų artimi, ir juos Dievas liepia mylėti, draudžia juos skriausti, tatgi ramybėj ir sątaikoje mums reikia ir su jaisiais gyventi. Yra tarp mūsų dar ir tokie, kurie neapkenčia Dievo, rupinasi panaikinti tikėjimą, gimine, nuosavybę. Jie vadinasi socialistais, revoliucionistais, anarchistais, o jeigu žydai tai bundistais... Tuosius vysku-pas vadina nedorais žmonėmis nes, sako, geras medis ne-gal atnešti blogų vaisių ir pagal vaisių pažinsi medį, o parodykit man gerą vaisių iš tų žmonių veikimo.

V. Kristus pasakė, jog kas Bažnyčios neklauso, tegu

bus jums kaip pagonis, t. y. kaip žmogus su kuriuomi – jokių susinešimų. Ir tų tai žmonių nuo Dievo ir Bažnyčios atsiskyrusių, mums reikia saugoties, bet jų neskriausti, nes ir jie mūsų artimi, ale jokių su jais susinešimų neturėti, į namus nepriimti, jų kalbų neklaudyti. Kaip raupais sergančių kiekvienas saugojasi, taip dar labiau reikia saugoties dušios raupais sergančio. Socijalistai jieško laimės be Dievo, o kas be Dievo jieško, tas įpuls į amžinąją nelaimę. Socijalistai turi spėką, nes jie susivieniję, tat norint prieš juos atsistengti, reikia vienyties ir mums katalikams, ant galo su mumis dar ir Dievas.

3) **Visuomenės priedermės:** mokykla, bažnyčia sodžius, darbas, prekystė, rinkimai. Pirmasis pamatinis mūsų susivienijimas tai giminė, kurioj turi būti Dievo privengimas ir meilė, o taipogi sądaras, blaivybė ir vaikų auklėjimas. Vaikus saugoti nuo pikto paveikslo, negana tik poterių išmokyti, bet dar duoti suprasti tikėjimo pamatus, mokėti juos ginti. Reikia vaikus mokinti, bet kur?

Idomiai sako, jog „valdžios mokyklos mums nieko neduoda; mokintojai ne mūsų, ne mūsų tikėjimo, tankiai be jokio tikėjimo ir vaikuose dar tikėjimą paknisa. Negaliu tat jųšų prikalbinėti leisti vaikus į valdžios mokyklas. Jei kunigas tokią mokyklą lanko, nedraudžiu ten vaikus leisti, bet ir ne liepiu. Duos Dievas, persimainys laikai, bus ir geresnė mokykla, o tuotarpu, kaip kas gali mokinkite vaikus namie“ Visųpirmiausiai liepia vaikus mokinti tikėjimo dalykų ir doros, paskui „skaityti ir rašyti; turi žinoti rusų kalbą, ji mums reikalinga, bet taipogi reikia rašyti ir skaityti prigimtojoj kalboje. Persekioja mus, bet dar išturėkim, o duos Dievas, pasibaigs persekiojimas ir liuosai galėsime vaikus mokinti kaip mums reikia, iš ko bus nauda... net ir pačiai viešpatijai“. Toliaus sako, kad namų mokslą iš dalies papildo Bažnyčia, tat reikia klausyti pamokslų ir tt.

„Jei gerai ir dievobaimingai auklėsime vaikus, tai jųšų kaimuose bus vienybė, bendra meilė, mažiaus skriaudos, o ir skriaudikas greičiaus atsiteis“. Toliaus ragina gerai žemę išgyventi, apręšti, kaip tai dvaruose esti, išvien parsisiųzdinti dirbtinius mėslius, užvesti gerą galvijų veislę, draugijai išpieño dirbti sviestą. „Vienykites į mažas ukiškas bendroves“. Kunigams ir dvarininkas liepia tame dalyke sodiečiams padėti.

„Mažai turite žemės, reikia ir apie tai pagalvoti ir pasirupinti, kad daugiau žemes gautumet, bet žemė be mokslo, be sątaikos, be vienybės neduos nei laimės nei turtų...“

Juo daugiau dievobaimingo gyvenimo, apšvietos, vienybės, meilės, juo pigiaus apsiginsite nuo besažinių pirklių. Jei dvarininkai ir sodiečiai prigulėsime prie ukiškųjų draugijų, tai atrasite dorus žmones krikščioniškoms arba vartotojų krautuvėms uždėti, jas palaikysite ir priversite net ir tuos, kurie šiandien prekyboj jus apgaudinėja, teisingiau prekyauti. Jei blaiviai katalikiškai gyvensite nevienas pinigėlis, kuris pražūva pas žydo arba monopolyj' eis mėslių nusipirkimui, geresniai ukiø padarinei, įgyjimui, stipresnio arklio, pieningesnės karvės nupirkimui; tuomet jųšų maistas, jųšų ir jųšų vaikų sveikata bus geresnė, gyvenimas laimingesnis, sąžinė ramesnė ir didesnis Dievo palaiminimas“.

Kalbėdamas apie buvusiąją Dumą, sako, kad caras ją įsteigęs, norėdamas žmones turtingesniais padaryti. Į Dumą buvo patekę daug gerų žmonių, bet buvę ir tokių, kurie neišmanė kaip piktą pataisyti, buvę ir tokių, kurie nei Dievo nei žmonių nemylė, Dievui, ir žmonėms tarnauti nenori. Kiti neva dėl žmonių labo misliję tik kaip kitus nuskriausti. Ilgainiui gal būtų ir jie susipratę, be skriaudimo naujas teises išduoti. Bet, caras išėjęs iš kantrybės, paleido Dumą ir įsakė kiton Dumon 1907 m. vasaryj išrinkti. Dėlto tatau reikia taisyties prie naujų rinkimų per malda, do-

ra pasielgimą, **jieškoti ne tokių žmonių, kurie daug žada ir daug kalba, kurie griaua ir sėja neapkanta, bet darbščių, neskriaudingų, apšvietų, mokėsiąncių netik patįs gerai elgties, bet ir gerai patarti.** „Jei žmogus išmintingas, doras, darbštus ir geras katalikas, tai jis be abejonės turi mylėti artimą, tai ir žmones bei jųšų gerovę turi mylėti. Vistiek ar valstietis ar miestietis, ar dvarininkas. Jieškokit tarp savųjų, tarp valstiečių, bet, jeigu tokių protingų, apšvietų, teisingų ir dievobaimingų savo tarpe nerosite, nesibijokite ir dvarininko. **Kas Dievą myli ir jus turi mylėti, kas Dievo bijo turi rupinties apie savo brolių, savo artimų labą,** tokių jieškokite, o atėjus laikui tokius rinkkikite. Tiktai tokie temokės vienyties su gerais žmonėmis, išduoti naujus įstatymus, kad jums padėti ir be kitų skriaudos daugiau žemės įgyti ir tą žemę, kurią turite, taip surėdyti, kad kiekvienas galėtų gaspadorauti, neatsižvelgiant į tingesnę kaimyną, kad mokyklos būtų geros ir mūsų, kad nesiplatintų girtybė ir paleistuvybė, kad pirklystė būtų teisinga, be apgaudinėjimų, kad Dievo žmones, ant Dievo žemes gyvendami, Dievą mylėdami ir Jam tarnaudami galėtų turėti gryną ir ramią sąžinę, vaikus gerai auklenti, be rupeščio pergyventi senatvę, o jeigu būtų blaivūs ir darbštūs, kad galėtų įgyti gerovę ir turtus, kad ant mūsų žemės, kurią visi mylime, būtų ramybė, vienybė ir meilė Dievuje, o šis gyvenimas prisitaisytu prie laimingos mirties, mielaširdingo teismo ir amžinosios laimės, kurios jau niekas nuo mūsų neatims.

Kasgi tat iš jųšų nori prisitaisyti prie tikrai krikščioniško savo politiskųjų priedermių išpildymo, kas nori išmelsti Dievo malonę painijoms ir keblumams, kuriuose gyvename, krikščioniškai išrišti, tegu nuošiol katalikiškai gyvena, teplatina sątaiką, teestie darbštus, blaivus, dievobaimingas, myli giminę, saugoja vaikus, visus artimus prietelius ir priešus tegu neskriaudžia, bet myli ir godoja“.

Ant galo, kad pavyktų rinkimai, o išrinktiniai galėtų veikti Tikėjimo dušių, tautos ir visos Viešpatijos naudai, liepia kasdien po 3 sveika Marija kalbėti.

Taip tai išrodo Vilniaus vyskupo aplinkraštis, kuriame vien tik ir skaitome priminimą meilės, meilės ir meilės – ir Dievo ir artimo ir didžiausių pagaliaus priešų. Ragina sodiečiams tvirties į ratelius, kibti į prekybą, šviesties. Ypač įdomus patarimas mokyklos klausime. Kamegi čia kurstymas prieš žydus, kamegi čia liepimas tik ponus terinkti? kaip tai mūsų nekatalikiškiesie laikraščiai „N. Gadynė“ ir „L. Ukininkas“ begėdiškai užmetinėja. Ne, katalikai, vyskupas ne priešas mūsų, bet prietelius mūsų, ir jokie apaštalėliai mūsų nuo vyskupo neatitrauks. Pažįstame vilko iltis, kurias mums „Gadynė“ ir „Ukininkas“ rodo.

Visi išmokkime lietuviškai skaityti ir rašyti.

Atėjo ilgi žiemos vakarai, daugiau turėsim liuoso laiko. Tatgi iš paskutinės stengkimės visi išmokti lietuviškai ir skaityti ir rašyti. Ypač, jums, vaikinai ir mergaites tai primenu, atminkite, kad, anot tos pasakos kurs nemoka nei rašyti nei skaityti, tas ant abejų akių aklas; kurs tik skaityti temoka, tas su viena akimi temato, kurs ir skaito ir rašo, tik tas gali rokuoties abiem akim matąs. Bene čia taip sunku išmokti lietuviškai rašyti? Iš viso 24 raidės. Ant dienos išmok tik po vieną raidę, tai į 24 dienas išmoksi visas raidės. Neprais nė mėnuo, o žiurėk jau raštininku ir beesąs. Argi tat negerai?

Žinoma, čia daug padėtų gera lietuviška mokykla, bet kur tu jųšų Lietuvoj šiandien gausi? Dabartinėse liaudies mokyklose tik pirmą žiemą vaikai bemokinami lietuviškai, bet tik vaikai, ir kiek jųšų ten tetelpa tose mokyklose! Dau-

giausiai šimtas, o kiekvienoj parapijoj vaikų, kuriuos tuoj reikia mokyklon leisti, po kelius šimtus. O kiek dar didžiųjų, knriems taipogi praverstų nors šventvakarinės mokyklos, kaip tai esti kitose šalyse, o nuo neseniai jau ir nekuriuose Rusijos miestuose. Bet ar mums laukti, pakol valdžia uždės savo mokyklas? Laukk, laukk, anot to, kol saulė patekės, tai rasa ir akis išės. Taigi, kas tik dar nepaseno, kieno smagenįs dar nesurumbėję, imkite ir mokinkitės lietuviškai netik skaityti bet ir rašyti.

O vaikus turime rašto visus išmokyti. Męs ir pirmiaus nebijojom savo vaikučius mokinti, kada baudė mus didžiausiais persekiojimais, tuo labiaus dabar, kad visi laikraščiai apskelbė, jog už privatišką vaikų mokymą visokie persekiojimai uždrausti. Samdykimės „daraktorius“ ir mokinkime vaikučius. Šviesa tai liuosybė, o tik tamsybė-vergija. R. M.

←•••→

Vyskupo Antano Baranausko „Pasikalbėjimas giesmininko su Lietuva“.

Iš vyskupo Baranausko poetiškiųjų veikalų visų didžiausią garsą įgijo „Anykščių šilėlis“. Spauzdino jį Ivinskis, Geitleris, H. Weberis, pagalios perniai „Anykščių šilėlis“ pasirodė pigiame Vilniaus „Aušros“ išleidime. Tatai be abejo visi mūsų apšviestiesnieji inteligentai yra jį skaitę, arba bent nors šį-tą apie jį girdėję.

Tuotarpu „Pasikalbėjimas giesmininko su Lietuva“ to paties autoriaus ir tuose pačiuose 1859 metuose parašytasis retai kam iš lietuvių tėra žinomas. Pasirodęs pirmą syk senoje „Apžvalgoje“, laike didžiausio lietuviškos spaudos persekiojimo, tas antrasis mūsų garbaus dainiaus veikalėlis maž teprasiplatino tarp žmonių. O vienog, mūsų nuomone, jis turi poetišką vertę nei kiek nemažesnę už „Anykščio šilėlio“.

Todėl tariames busiant neprošali perspauzdinus jį išnaujo atskiroj knygutėj.

Iš „Pasikalbėjimo“ turinio skaitojai persitiks, jog pajudintieji jame klausimai tebėra ir šiandiena taip-pat gyvi, kaip ir pirm 47 metų, kada Baranauskas pirmą kartą bandė juos išrišti.

Nes, kaip šiandien, taip ir tuomet ėjo karšti ginčai apie tai, ką daryti, kad Lietuva taptų laiminga. Ir beveik tie patys patarimai buvo davinėjami įvairių „Lietuvos mylėtojų“. Vieni, mat, jieškojo tos laimės Lietuvai turtuose, kiti—moksle, tretii—senovėje. Pirmieji šaukė: Lietuva bus laiminga jei pakils ekonomiškai ir taps turtinga. Antrieji skelbė, jog Lietuvos laimė pareinanti nuo apšvietimo, o tretieji tvirtino, kad Lietuva negali laimės susilaukti, kol netaps galinga, kaip kad senovėje buvo. Todėl idealizavo Lietuvos praeitį, žadino jon grįžti, suvis taip pat, kaip dabar kad mūsų neva tautiškame hymne yra patariama: „iš praeities tavo sunų te stiprybę semia“!

Baranauskas tą paskutinę pažiūrą, laikė kaipo neišmintingą svajonę. Jisai gerai numanė mūsų tautos silpnības ir giliai buvo persitikrines, jog mums stiprybės reikia ir labai reikia. Bet draug gerai žinojo, kad „iš praeities“ męs jos nepasemsime.

Iš kitos pusės, nors Baranauskas gerai numanė turtų ir mokslo svarbumą kulturiškame tautos atgyjime, vienog giliau į viską papratęs žiurėti, nestatė jų kaip kiti pirmon vieton. Turtai ir mokslas, anot mūsų dainiaus, geri daiktai, bet patįs vieni, be Dievo ir artimo meilės, negali pagerinti Lietuvos padėjimo. Tame dalyke Baranauskas buvo pranonėjas Tolstojaus, panašias pažiuras nesykį paskutiniame laike viešai išreiškusio.

Paviršutiniškai žiurint toksai mūsų dainiaus patarimas, kaip va:

„Vienai vieno prašyk daikto: **meilės, tiktai meilės**“ nevienam šios gadyinės mūsų veikėjui, rasit, išrodys bergždžiu sentimentalizmu. Bet Baranauskui matės (o ir mums taipogi matas), kad tuose žodžiuose randas trumpai išreiktas visų plačiausis ir visuteisingiausias socijališkas program, kursai vienas tik ir tegali pagaminti pilną laimę netik Lietuvai, bet ir visai žmonijai.

Baranauskas buvo giliai persitikrines, jog viena tik tikroji meilė tepadaro žmogų žmogumi. Ji, kaip širdy žmogaus viešpataujanti, visados jį augštyu pakelia, tobulina ir net prie didžiausio pasišventimo paskatina. Mokslas gi, turtai ir galybė, išviršaus tik žmogų tepuošia.

Žmogus pilnas meilės pakels visų sunkiausį kryžių, išvargs kantriai visų didžiausį vargą, pasirodys tikru didvyriu. Todėl savo velyjimuose Lietuvos vaikams mūsų dainius nepabijojo išreikti tarp kitų ir šitokio:

„Tegu meldžias, vargsta ir **vargdieniais miršta!**...“

Perskaitęs tuos žodžius nevienas šios gadyinės „vargšų užtartytojas“, rašit, pasipiktins ir tars: tai va koks beširdis žmogus buvo tas Baranauskas, netik nesirupino pakelti žmonių gerovės, bet da prikalbinėjo juos, kad **vargdieniais mirtų!**..

Kas taip sakytų, parodytų tik, jog nesupranta Baranausko minties. Mūsų dainius kalba čia apie tuos, kurie vargsta iš **meilės** pasišveddami dėl kitų. Laikydamas tokį pasišventimą kaipo brangiausį dalyką, Baranauskas ir išreiškia savo geismą, idant visi Lietuvos sunų per visą savo amžį butų tokiais **vargdieniais**, jieškančiais **ne tiek savo, kiek kitų laimės**.

Buti tokiu vargdieniu vis tiek, ką buti tikru didvyriu. Tat ne žlugimo mūsų tautos geidžia Baranauskas, bet jos visų augščiausio doriško ir kulturiško pakilimo.

Adomas Jakštas.

Pasikalbėjimas giesmininko su Lietuva.

GIESMININKAS.

- 1 Lietuvėlė mano, Motinelė mano,
Tu užugdei manę jauną, meiliai išnešiojai
Išmokei mañ' melsties ir vargelio vargti,
Klausyt tėvų ir senelių, su žmonėm gyventi.
- 5 Atvedus Bažnyčion mañ' tėvui paskyrei,
Sopulingas Dievo kančias man apsakynėjai;
Privedei int kryžių, kur Dievulis kaba
Ir iš versmės kiauro šono šventas kraujas trykšta.
Ten puolei po kojom ir man liepei klaupties
- 10 Ir par skaištų Tavo veidą ašaros tekėjo.
Ko taip gailiai verki Motinelė brangi?
Ko taip gausiai Tau per veidą ašarėlės krinta?

LIETUVA.

- Kaip neturiu verkti, kaipgi nedejuoti,
Kad užtiko mano dienas devynios nelaimės.
- 15 Prašalninkai spaudžia iš keturių šonų,
Geidžia-trokšta mano mirties ir vaikelių galo.
Mylimieji mano, vaikeliai lietuviai
Nebeklauso mano balso, į žabangas lenda;
Meta mano kalbą, o svetimų tverias,
 - 20 Meta mano nešenelę, o vokiškai puošias.
Kožnas didžiu eina, nori pranešt kitą.
Nei senųjų nebeklauso, prasimokę niekų.
Tarp sau nesutinka, teismo ištol siekia;

- Vienas kito nebeskenčia, vienas kitu rungias.
 25 Padorybė skaisti tarp jaunų prapuolė,
 Pas' laidimas iš miestelių sraujom upėm tvinsta.
 Visi vargdienėliai nori ponais buti.
 Ir, pragaišę trumpą amžių, kliut velnio vergijon.
 Vaikai išisklaistė, lyg paklydę avis;
 30 Naujos „vieron“ sugadintos, kaip vilkai jų tyko.
 Tyko neprityko ir visaip vylioja,—
 Mano rubais apsilvilkę, mano žodžiais kalba.
 Prakalbėčiau ašai motiniškais žodžiais,
 Motinišką savo širdį išėmus parodyč';
 35 Bet vilkai išgirdę išmoks mano balsą
 Ir pražadę, pris'vylioję vaikelius nužudys.
 Dėlto griaudžiai verkiu ir ašaros' tvinstu
 Žiurėdama int vaikelius jaučiu širdy peilį.
 Eik suneli mano, jaunolėli mano,
 40 Kalbink, žadink lietuvninkus, vesk šventon Bažnyčion.
 Tegu myli Dievą, Dievo Dvasios klauso,
 Tegu vilki savais rubais, savais žodžiais kalbas;
 Tegu senų vengia, sarmatlyvai auga,
 Vienas kitą garbėj laiko, vienas kito lėnkias.
 45 Tegu meldžias, vargsta ir vargdieniais miršta,
 Tegu nieko taip neklauso, kaip Bažnyčios balso.
 O kas manė jieškos, ras mane Bažnyčioj
 Nes gyvenu aš Bažnyčioj' už Dievo Altoriaus.

GIESMININKAS.

- Motynėlė mano, baltolytė mano,
 50 Nesisielok, nesivargiuk, neliek ašarėlių!
 Neprapulsi Tamsta, nei Tamstos vaikeliai.
 Praeis metai prispaudimo su visom nelaimėm.
 Imsiu Tamstos žodį, savo širdin dėsiu,
 Eisiu, bėgsiu aš per kaimus žmonėm sakinėtu:
 55 Kalbom iškalbėsiu, giesmėm išgiedosiu,
 Išrašysiu gražiais žodžiais par sviatą paleisiu.
 Prikelsiu senobę iš amžino miego;
 Atgaivinsiu drąsus kaulus iš senelių kapo.
 Atgys didžiavyriai iš milžinų veislės,
 60 Ir žiniuoniai senų amžių pritirimo pilni.
 Seni drąsaus kaulai, sutrins prašalninkus;
 Didžiavyriai Tamstą gelbės nuo deviniagalvio.
 Senieji žiniuoniai su senobių žodžiais
 Musų žemę šveis nuo Gudų ir Vokiečių dvasios.
 65 Ir sugrįš mums laimė, kaip Dievulis lėmė,
 Ir bus rami, kaip senobėj, musų brangi žemė.

LIETUVA.

- Ne, suneli mano, nebus, kaip tu kalbi:
 Tavo žodžiai, tavo giesmės pranyks kaip nebuta.
 Pražvagės be skardo, kaip žvaguliai pievoj',
 70 Kaip vėsulai prabėgs graitai, grait užges kaip žaibas.
 Negrįš seni amžiai, anei amžių laimė,
 Nes'kels kaulai didžiavyrių iš senelių kapo.
 Kadaį grįžo upė marios' nutekėjus?
 Kadaį gryžo šmaikščion rykštėn kelmas suretėjus?
 75 Kadaį senas paukštis sugrįžo kiaušinin?
 Kadaį ugnis intsikurė iš pelenų dulkių?
 Kadaį grudan grįžo išplaukėjus varpa?
 Kadaį grįžo rytų šonan šaulė nenusėdus?!
 Jei negrįžta šitie daiktai regimieji,
 80 Tai kas gali sugražinti dieną vakarykščią?
 Grudas gimdo grūdą, diena gimdo dieną;
 Amžiai kalas, tolyn traukias, atgalo negrįžta.
 Tu netrošk, suneli, sugražinti senobės:
 Nes senobėj' maža laimė, o didžios kankynės.

- 85 Buvo daugal drąsmės, buvo didžiavyriai,
 Bet mañ' griaužė svetimieji lyg deviniagalvis.
 Žmonės krauju prausės, o pelenais tryšė,
 Kietu guoliu viduj laužo su žvėrim dalyjos.
 Buvo didžiavyriai, bet mažesnius spaudė,
 90 Ir laisvingus mano vaikus pamušė vergijon.
 Buvo, ties, žiniuoniai pilni pritirimo,—
 Bėt pasakom' neteisingom' sviatą pripenėjo:
 Dievulius pras'manė, užumiršę Dievą,
 Sutvertojaus nepažinę, garbino jo darbus.
 95 Ir užrusto Dievas ir manę prispaudė
 Ir nuplakęs sus'mylėjo, priėmė Bažnyčion.
 Bažnyčia tik viena turi Dievo žodį:
 Ana viena tiktai žino, ką mums Dievas lėmė.
 Ana viena turi išmėgintą ginklą,
 100 Ana viena tik intveikia pragaro pagaires.

GIESMININKAS.

- Lietuva, Močiulė mylimoja mana,
 Visi Tamstos meilūs žodžia int sirdį man limpa.
 105 Nebudinsiu niekad senobinių amžių:
 Kaulai tėvų ir senelių kapuos tesijilsai.
 Senobių paminklai tenykstai su vėju,
 Aš jų broliams giesmėj' savo nei nepaminėsiu.
 Vakarykščią dieną visiškai užkeiksiu,
 110 O šiandieną ir rytdieną broliam sakynėsiu.
 Viso sviato mokslus Lietuviams paduosiu,
 Viso sviato raštus knygas lietuviškan versiu.
 Lietuvninkai žmonės bus visi galvočiai:
 Visam sviatui visuos moksluos' eis kelio vedžiotų.
 115 Mokės žemę dirbti, kaip už marių dirba:
 Mažiau arę, mažiau sėję, turės daugiau duonos.
 Patįs sočiai valgis, vaikus auklės laisvėj',
 Ir pardavę kas atlieka, pripils aukso skrynias.
 Visi pilni laimės tarp savęs mylėsis,
 120 Pilni laisvės patogumo padoriai žmonėsis.
 Ir augs giesmininkai karštos meilės pilni,
 Amžių giesmės mūsų žemėj tvins ramumo vilnim.
 Ir suvažios žmonės iš keturių šonų
 Musų laisvės, mūsų žemės ramios pažiūrėtų.
 125 Ir eis mūsų skardas par visą pasaulį,
 Ir gyvensi Tu, Močiulė, par devynius amžius.

(Toliaus bus)

Žinios iš Lietuvos.

Vilnius. Perniai buvo čia susiorganizavęs komitetas užlaikyti neviešoms lietuviškoms mokyklėlėms. Tose mokyklėlėse iš pradžių mokės gana daug vaikų. Bėt jų tėvai, nematydami, kad mokyklėlių vadovai kur nors šiokių ar tokių budu parodytų branginimą ir meilę katalikų tikėjimo, pradėjo šalinties nuo jų: vieni siuntė vaikus į lenkiškas mokyklas prie Vilniaus bažnyčių, kiti—namie paliko—be mokslo. Nustoję vaikų, o tuo pačiu ir aukų mokyklėlių užlaikymui, „naujosios gadynės“ apšvietėjai susirinko lapkričio 5 d. prie šv. Mikalojaus bažnyčios pasikalbėti, ką toliau daryti. Rašantysis šiuos žodžius, tėvų į tą mokyklasėjusių vaikų įprašytas, dalyvavo taipogi tame susirinkime. Vienas iš komiteto sąnarių p. R., skaitydamas atskaitą iš savo įstaigos veikimo, aiškino priežastis, kodėl mokyklėlės išgašo.

Visą tame dalyke kaltę sumetė jis ant visuomenės apsileidimo. Kun. S., pirmiausia dalyką gerai ištyręs, išdėstė su visomis smulkmenomis vadovų kaltes. Pirmoji jų kaltė tame, kad jie nebrangino Vilniaus lietuviškojo proletarijato tikėjimo jausmų. Čia reikia užtėmyti, kad tikėjimo jausmai ypač opūs yra žmonių iš Kauno gub. atvykusiųjų. Kunigui S. visa tai aiškinant, žinomas Vilniaus veikėjas p. Kazimieras P., išsiliuosavimui nuo „parsenėjusių tikėjimo prietarų“ mėgstas piršti Renaną, draug su savo žmona, bandė pertraukti kun. S. Jiems tokiu budu sulaužius parlamentariškas formas ir kun. S. jų neužlaikė. Jis išrodinėjo toliau antrą vilniečių apšvietėjų klaidą, kad jie nuo šv. Mikalojaus bažnyčios klebono šalinasi ir tuo pačiu jau užgauna varguolių lietuvių jausmus, kurie savo kunigus neapsakomai myli. Apšvietėjai teisinasi tuo, kad kun. Kukta nenorįs jų susirinkimuose dalyvauti. Tada kunigui S. prašant, atėjo kun. Kukta ir pasisakė, kad nei karto jų nebuvęs kviestas. Kitų užmetinėjimų apšvietėjams kun. Kukta nedarė ir apie bedievystę nei žodžio nepasakė. Visus kitus užmetinėjimus darė kun. S. Vaidams nenustojant, kun. Kukta nenorėjo ilgiaus būti ir išėjo. Ir tokį tai kunigą, kurs Vilniaus lietuvių apšvietimui kiek žinome, paaukojo keliatą šimtų rublių, neskaitant smulkesniųjų aukų, drįso p. Zienis „Šviesos laiškelio“ 45 numeryje išvadinti „neva lietuviu“ („quasi lietuvis“), „šiaudadušiu“, lietuviškųjų mokyklėlių priešininkų ir tt. Kad taip parašė p. Zienis, mes nesistebiam. Šiandiena yra nemaž raštininkėlių, kurie už kelius skatikus su mielu noru apšmeiž savo tėvą ir motiną. Bet mums labai įstabu, kad tokius p. Zienio niekiškus plepalus patalpino kunigo išleidžiamasis „Šviesos laiškelis“. Graži tai šviesa... nerką besakyti.

Kun. S.

Veveriai (Suv. gub.)

Kam linksmybė, o kam verksmas.

Lapkričio 22 d. išsidangino iš Veverių kareiviai. Laisvės ir liuosybės mylėtojai, kuriuos kareiviai persekiavo, labai iš to džiaugėsi, o kareivių mylėtojos, pagadintos mergelės ir gyvnašlės, amerikonų pačios alpo iš gailėsčio atsiveikindamos su burliais.

Kaip kareiviai sugadino mūsų moteris parodo šitas atsitikimas: vienas vyras U. pabuvęs kelius metus Amerikoje pasiilgęs savo krašto, savo moters ir namiškių, sugrįžo namon. Besiartinant jam prie gimtinės vietelės, koks tai buvo džiaugsmas, kad po ilgo nesimatymo pamatys savo žmoną, savo vaikučius. Šit keli žingsniai, o jau ir namie. Bet, o nelaimė, niekadus jis tokio širdies skausmo neturėjo, kaip dabar: savo žmoną atranda terpduryje priėmiant į svečius feldfelę. Rusiškai su juo čiauškia ir vadinama „milyj moi“ šluosta su skara apsnigusį jo „šinėlį“. Įeina į triobą, o ten prie pečiaus glebesčio jasi su kareivių jo duktė. „Motin, vai tėtis parėjo“ su išgaščiu sušuko duktė. Tėtei taip susopo širdį, kad

apsiverkęs greit atsigrižo, palikęs tąs begėdes su kareiviais, nuėjo pas kaimyną ir nusipirkęs alaus išpasakėjo jam visus savo vargus: kaip jis keliavo į Ameriką, kaip ten sunkiai dirbo, o pinigus savo pačiai siuntė, o pagrižęs namon štai ką, sako, randu: su maskoliais, karvės, gyvena.

Vabalėlis.

Mauručiai (Marijampolės apsk. Suv. r.). Lapkričio 13 d. čia buvo toks atsitikimas. Sodiečiai rengėsi vežti ir palaidoti velionį Ulevičių į Pažerų kapus. Bet štai utarninko rytą į šermenis ateina iš Mauručių vokietys-kalvinas Gustavas Dumšatis, turintis apie 25 metus. Atėjęs puolėsi jisai prie grabo, sakdamas, kad grabą atidarytų, nes jisai nabaštiką Ulevičių prikelsias iš numirusių. Pasisakė, kad jis esąs pranašas ir kad Dievas jam prisakęs, kad eitų ir prikeltų velionį iš grabo, nes sako, nabaštikas miręs be mėtavonės. Toliaus kalvinas atsigrežė į susirinkusius žmones, klausdamas kam tos žvakės apie grabą ir kam kryžius ant stalo? Tą pasakęs liepė žmonėms tuos daiktus atimti ir išnešti laukan, sako, jam maišą nabaštiką prikelti iš numirusių. Žmonės, žinoma, tam netikėdami, nieko nedarė, tik kalviną atmušė nuo grabo ir norėjo visiškai išstumti laukan, bet kelios motelėlės ėmė rėkti, kad Dumšatis iš proto išėjęs iš kad nieko jam užtai nedarytų. Tuomet pats Dumšatis degančias žvakes išmėtė į šonus, o kryželį metė į žemę, kurį ir susitrupino į gabalėlius. Tai darydamas, vis rėkė, kad nabaštikas keltųsi iš grabo. Keli vyrai išvedė pranašą laukan. Lauke ir-gi nesiliovė rėkęs, kad numirėlis keltųsi; paskui jau pareikalavo nuo vietinio ukininko, kad jam atneštų knygų „Senajo Testamento“. Bet nieks jam neatnešė. Tuotarpu numirėlį išvežė laidoti, o kalvinas atsiklaupęs ant kelių karštai meldėsi, net ašaros iš akių per veidus, it žirniai birėjo.

Parvažiuoja ukininkai palaidoję po pietų o mūsų „pranašą“ randa dar sodne. Čia atėjo ir kalvino motina, pundą knygų nešina, iš kurių paskui abu atsiklaupę meldėsi, kad Ulevičius keltųsi iš grabo, o jai ne dabar, tai už trijų dienų. Šeimininkai ilgiaus negalėdami kęsti kalvinų riksmą, iš sodno juodu išvarė.

Nuo tos valandos—ėmė visas Mauručių sodžius kalbėti, kad kalvinai Dumšaciai iš proto išėję. Bet Dumšaciai kaip buvo pirmiausia taip ir dabar tebėra: visi sveiki ir dirba kalvėje. Tiktai Ulevičiui neprisikėlus iš numirusių nebevaikščioja pas žmones.

Motiejus iš Maurų.

Udrija (Kalvarijos apsk. Suv. g.) 18 d. lapkričio numirė mokytojas Petras Bendorius, autorius „Vaikų Žvaigždutes“ ir „Aritmetikos uždavinių“ Liet. mok. sąjungos išleidimas). Labai gaila tokio vyro, kuris mylėjo savo tėvynę ir jos sunų. A. a. P. Bendorius visą savo amžį darbavosi vien tik dėl labo savo mylimos tėvynės vaikučių; paliko našlę ir septinetą vaikučių. Amžina atimsi jo vėlei.

M.

Karmėlava (Kauno aps.). Plėšikų užpuolimas. Pavažiavus iš Kauno Janavos pliantu bent mylę, matas Davalgonių dvaro vienasėdžiai, vadinami Biržuliškiais. Viena iš jų valdo nusinuomuojęs Juozapas Kulvietis, žmogus darbštus, blaivus ir pagarsėjęs apygardoje kaipo turtingas. Iš tiesų tame laike buvo prie jo 535 rubliai, nors 300 buvo jo uošvio paskolinti jam žemei nusisamdyti. Subatos vakare lapkričio 11 d. visi nuėjo anksčiaus gulti, nes ant rytojaus ketino važiuoti Kaunan į bažnyčią. Pusbernis, piemuo ir vyresnysis sunus išėjo gulti ant šieno, keturi mažiukai vaikai, auklė ir tėvai pasiliko trioboje. Vos tikt vaikai sumigo, tėvai tuojaus pajuto žmonių žingsnius po langais ir išgirdo balsą rusiškai „pusti“. Kulviečiui paklausus, kas? ir ko nori? atsakė, kad prieštolis su policijantais atvykęs jo kratyti; tuomet Kulvietis suprato, kad su juomi negerai ir atsakė, kad nakties viduje nieko neįleisias, jokių kaltininkų prie jo nėra ir nebuve, jei jie norėtų persitikrinti, tepalaukia dienos. Tuomet plėšikai davė kelis šuvius iš revolverių į vieną langą, kurio stiklai ištarškėjo, bet Dievas saugojo visus. Po tų pirmųjų šovimų truputį nutylo ir Kulvietis išspruko su savo žmona į priemenę, išten-gi per neaugštą sieną ant triobos, palikęs vaikus gryčioje Dievo Apveizdoje. Per apiplyšusį stogą buvo matyti apie 40 ypatų. Nepoilgo piktadariai pradėjo vėl piškinti iš brauningų į visus langus, kolei visų stiklai, o vieno lango ir spėlčiai neišbildėjo. Davė apie 60 šuvių, keli drašuoliai įlindo per langus į gryčią, atidarė duris iš priemenės ir tuojaus pilna trioba primarmėjo žmonių, kurie užsidegė savo žvake.

Per visą tą laiką gimdytojų širdis drebėjo, pomislįjus, kas pasidarė su jų kudikeliais, bet ir plėšikų nemažas buvo pasistebėjimas, pamačius visus keturis vaikus sveikus, o auklę besėdinčią ant pečiaus, kaip ant tvirtovės. Plėšikai išplėšė visų skrynių jutrinas, atrado 520 rublių, peržiūrėjo vekselius, ne vieno iš jų neprisisavino tikt du skustuvu. Atlikę savo darbą plėšikai išėjo iš gryčios, keli pasilikę pareikalavo, kad tėvai nuliptų nuo triobos. Jiems nulipus, plėšikų vadas su uždengtu veidu pasakė, kad jie nieko nesakytų policijai, jei pasakytų, žadėjo paminti ir arklius. Surišę Kulviečiui rankas ir kojas, jo gi žmonai tikt rankas, išnyko iš gryčios. Iš vežimų bildėjimo galima buvo sąprotauti, kad tai buvo miestovežimai.

Tie malonūs sveteliai kalbėjo tarp savęs daugiaus rusiškai, pagal kalbos ir nosinių balsų daugumas matės buvo žydų. Visi švelniai, miestiskai apsirėdę, su laikrodėliais, kamašais ir kaliošiais, kaikurie turėjo kepures su žaliais lankais, kiti skrybeles, visi jauni apie 20 metų, tikt jų vadovas galėjo turėti 40 metų. Išėję iš gryčios šnekėjos žydiškai ir rusiškai. Liudna buvo žiurėti į sušaudytą gryčią, išdaūžytus langus, išdraskytas skrynes! Gailu skatiko uždirbto

kruvinu prakaitu, ant svetimos žemės ir apiplyšusio se gričiose! Tėvams liko viena tikt linksmybė, kad jų kudikėliai liko sveiki nuo kulų, kurios lakstė gryčioje į visas puses.

Ant rytojaus atvyko iš Kauno žandarai ir policija; surado dar daug kulų, viename gryčios lubų ramtyje rado suvaryta apie 24 šuvių. *Kaimynas*

Girkalnis (Kauno gub.). Raseinių mieste yra kalvis Šimkevičė, kurs geležinius kryžius puikiai dirba. Kitas viensėdijoj Užmišiuonėje Liaudanskas (Girkalnio par.) kaldina akmeninius šlipuotus nuo 60 lig 300. Žinoma už tokius puikius paminklus pagirimo verti ir fundatoriai ir meistrai. Gaila tiktai, kad abu minėtuojų meistrų kaldina ant kryžių parašus labai klaidingoj rašyboj. Kas užsako kryžių turėtų, paduoti gerai sutaisytą parašą, bet tamsus žmogelis užsitiki ponu meistrų, kad ans mokytas, gerai išmano. Dėlto-gi geistina butų, idant meistras sustatęs parašą parodytų žmogui gerai rašybą žinančiam dėl ištaisymo. Nes tokie parašai, kaip dabar dedami, tegali tik užtraukti paniekinimą ir ant meistrų vardo ir ateisiančioje gadynėje, kada svietas bus daugiau apsišvietęs, vietoj atsiduksėjimo už kaimyno ar genčių dušią, sukelti tik juoką. *Bedantis.*

Radviliškis (Panevėžio pav.). Lapkričio 3 d. jau sutemus pas viensėdį Jakubėną ir Valevskį (nes jie kartu vienoje vietoje gyvena) atėjo 5 vyrai ginkluoti, pristatė revolverius prie krutinės, reikalaudami, idant parodytų, kur ažuolinė skrynė su pinigais. Viso labo nuo tų ponų gavo 45 rublius. Pareikalavo porą arkliu su vežėju, toliaus valgyt ir arbatos. Bevalgant tyčiojos iš Jakubėno ir Valevskio, jog jiems, kaipo kavaleriams, pinigai nereikalingi. Plėšikai visi jauni, gerais drabužiais apsilvė, pirštai pilni žiedų, rankas baltas ne darbo žmonių. Padėkoję už valgį ir arbatą, nuvažiavo į Radviliškio monopolį. Tėn pristatė monopolininkui revolverį prie krutinės, paėmė iš kastos 100 rublių – knygoje pasiraše, kad paėmė revoliucijonieriai. Kišienės irgi neužmiršo apžiurėti – rado 32 rub. (nes ką tiktai buvo algą gavęs). užsakė jam niekur neiti – nes bus palikti sargai. Tą pat paskui padarė karčiamoje – ten gavo tik 30 rub. Paskui dar tarėsi eiti į kleboniją, bet vienas atsiliepė: ten langinesstipros – ir lietuviai gal labai ant mūsų supikti. Tada sėdo į ratus – vežėjui paliepė važioti keliu į Naujargę. Netoli nuo Naujargės miške išlipo – sušvilpė – atėjo dar du, kuriems atidavė pinigų – gavo dar nuo jų bart, kad per maž teatnešę. Davė vežėjui „ant baronų“ – patįs nuėjo į mišką.

Sostas (Panevėžio apsk.). Lapkričio 15 d. sodžiujė Linkiškiuose vienoje gritelėje tapo papiauta moteriškė Vitortienė. Vyras su vaikais buvo išėjęs pas kaimyną linų minti. Jinai pasiliko virti pusritį. Kad Vitortas atėjo pusritį valgyti – rado savo žmoną nebegyvą. Lova išvartyta – išimta 15 rublių – Tas

biauras darbas tur but pažistamųjų...

Dabar Linkiškių moteris nutarė: kaip tik iš ryto atsikels— tuojaus užvirinti vandenį, jei tik kas ne iš savo namiškių eis į gryčią— tuojaus plikys akis. Todėl kaimynai pakol ne išauš, vienas pas kitą teneina.

Sostas. Turim čia dvi mokykli— vieną Liegailiuose— kitą Runikuose. Liegailiuose buvo mokytoju rusas— Kėmiežukas. Jis pats atsisakė— norėdamas užlaisti vietą mokytojui lietuviui. Dabar vėl atvažiavo rusas ne mokąs lietuviškai. Žmonės padavė prašymą į Direkciją— prašydami mokytojo— kurs galėtų mokyti vaikus lietuviškai.

Runikiuose gi— kame ką tiktai atidingta mokykla— mokytoju yra irgi rusas, bet gerai mokąs latviškai.

Žmonės padavė prašymą į Direkciją, kad leistų mokyti vaikus latviškai— nes toje mokykloje gan greit visi vaikai latviai.

Barzda.

Virbalis (Suv. gub.) „Lietuvos Ukininke“ № 56, iš Kybartų p. Kybartiškis šitaip rašo: „Po vilniečių lietuvių teatro Kybartuose, Virbalio bažnyčioje dalijo žmonėms lapelius įvardytus „Kybartų teatras“. Lengva suprasti, kas parašė lapelius „Kybartų teatras, atsiminus, jogei juos dalijo bažnyčioje špitolninkai“.

P. Kybartiškis nebutą faktą prasimanęs, neteisingus išvadžiojimus daro. Visiems, kurie čion ateina melsties, gerai žinoma, kad niekas minėtų lapelių ligšiol nedalino bažnyčioj. Prieš pusę metų ir da suviršum mūsų bažnyčioje visoki žinnešiai buvo paslapčiomis mėtę atsišaukimus: „šalin kunigai“, „šalin caro valdžia“ ir kitokius. Bet protan eina žmonės. tatau ir paliove visokius popiergalius nešę į bažnyčią.

Taigi ir 11 d. lapkričio ne bažnyčioj (rinka— ne bažnyčia, takai ir karidoriai šale bažnyčios, tai da ne bažnyčia), tik ant rinkos ir šale bažnyčios šventadieniai— maldininkai radę kasžin-kieno primėtyta lapelių „Kybartų teatras“, ankstybesnieji dalinosi su veliau atvykusiais. Tam tikro proklamacijų dalintojo jokio nebuvo regėta, niekas nėra matęs nei špitolninkų, nei kitų ateivių tai darant.

Kaip paprastai, taip ir šiame atsitikime lapelių buvo primėtyta ten, kur žmonės daugiausiai sukasi, kaip va pas bažnyčią ir kitose viešose vietose. Na ir, žinoma, pirmutiniai ateiviai greičiau rado radinį už paskutinius... Kas lapelių pritaškė šian ir ten sunku atspėti, o da sunkiau surasti, kas juos yra parašęs. Tečiau p. Kybartiškiui rodosi viskas taip lengva kaip pypkį išrukyti.— Kitų korespondento sakymų nekrapštinėsim, nes ir be mūsų visiems yra žinoma, kaip juodas buvo tasai teatras Kybartuose ir kaip jis yra suezinę visuomenę.

K. Lišiauckas, J. Baziliauckas, Jas-aitis.

Plungė. Pas mus neseniai buvo užpuolimas latvių revoliucionierių Sausdravos malūne. Pirkklis žy-

das, patsai gyvenęs Pliukšės dvare, turi nupirkęs Plungės parapijoj girią. Čionai darbuojasi latviai. Tai iš priežasties tų darbininkų ir atsilankė tris apsiginklavę revoliucionieriai iš Kuršo; pirmiaus jie nuvyko į Pliukšius ir pareikalavo nuo pirklio 500 rub. Pas savę tuokart pirkklis teturėjo 35 rub. ir tuos atidavė; prigrasino vienog, kad ant rytojaus į artimąjį miškelį atneštų dar 465 rub. gražuodami pasmerkti. Pirkklis šiaip ir taip galvojo ir galutinai pranešė policijai, kuriai atvykus žmogžudžiai prasišalino ir atvyko į Sausdravo malūną subatos vakare pas to pirkliaus kasierių ir darbininkų užveždėtoji 7 val. vakare; inėję į trobą su brauningais, pareikalavo pakelti rankas augštyn ir atiduoti piningus. Nebuvo ko daryti, piningai apie 500 rub. liko atmiti, o namiškiams prisakyta kad par visą parą nei kojos neiškeltų iš trobos. Žmonės spėja, kad tie latviai pasitraukė į Prusus. Duota buvo tenai žinia ir vienas iš jų prūsų policijos buvo išduotas ir nugabentas Kretingon. Bet varant iš Kretingos į Telšius pas Plungę pabėgo. Vaikinas dar jaunas. Pranešu tą atsitikimą visuomenei, kaipo vieną vaisių gerbiamos N. G. revoliucijos.

Plungiškis.

Ilakiai (Telš. p.) Rinkimų dalyke. Neseniai „Šaltinio“ redakcija išsiuntinėjo savo skaitytojams atsišaukimus, aiškinančius kokie tur but atstovai. Apsidžiaugę tais lakštais mes surašėme ant jų mūsų valsčiaus kandidatus: Vincą Petrauskį iš Arkšvos ir Juozą Mineikį iš Klauseikių (arba Juozą Klova).

Keliolika tokių lakštų išdaliname žmonėms iš ko laukiame bent kokios naudos. „Šaltinio“ gi redakcijai sakome „ačiu“ už gerą sumanymą.— Dabar gi „Liet. Ukininkas“, pamėgdžiodamas, tur but „Šaltinį“ išsiuntinėjo taipogi savas proklamacijas, kuriose buvusi atstovu p. Kubilius liepia saugoties rinkti kunigus, kurie buk „prisidengę tikėjimu ir bažnyčios reikalais, žiuri tiktai savo luomo reikalų“. Keršydamas-gi minėtiems „Šaltinio“ atsišaukimams „drąsiai sako, kad kunigams žemės nereikia“, todėl ji turi buti atimta nuo kunigų visa ir bene „cicilistams“ atiduota, kurie, žinoma, „teisingai“ skirs už tai kunigams algas... (K. A. R.)

Pirmoji Lietuvių Dalininkų artistiškoji paroda.

Pranešdami apie tą taip svarbą lietuvių tautiškam atgyjimui sumanymą, kviečiame draugiai visus lietuvius be skirtumo luomo ir išsilavinimo prisidėti prie parodos pasisekimo, siunčiant aukas parodos išlaidoms, o kas gali ir turi luko, ir pačią parodą aplankant. Aukus meldžiame siunsti „Vilniaus Žinių“ redakcijai (Vilnius, Antakalnio (Antokolskaja) gatvė, № 24a.) Redakcija.

Sąlygos dalyvavimo parodoje.

Gruodžio 27 d. š. m. bus atidaryta Vilniuje pirmoji Lietuvių Dailininkų artistiška paroda.

Norintieji parodoje dalyvauti malonės prisilaikyti šių sąlygų:

1. Parodoje gali dalyvauti tiktai dailininkai Lietuviai.
2. Parodon bus priimami:
 - a) paveiksai aliejiniai, akvarelės ir piešiniai,

- b) artistiški architektūros projektai,
- c) skulptorių ir režisierių darbai,
- d) artistiški išsiuviniai (haftai), mezginiai, juostos ir kiti tam panašūs daiktai, išskyrus audeklus.

3. Prie kiekvieno darbo turi būti pridėtas autoriaus arba autorės adresas, veikalo pavadinimas ir jo kaina. Daiktai, kurie negali būti paroduoti, turi būti taip pat pažymėta.

4. Už persiuntimą daiktų krasa ligi 7 svarų, o sunkių gelžkelio, užmoka Parodos Komitetas, jeigu daiktai bus pripažinti parodai tikusiais.

5. Darbus parodai ir laiškus su užklausimais siunsti ant P. Antano Žmuidzinavičiaus vardo, Vilnius, Antakalnio krantas (Antokolskij Berag) № 6—4.

Parodos Komitetas.

V. Ž.

Žemės licitacija.

Parsiduoda iš licitacijos: 1) 24 d. sausio mėn. 1907 m. Kauno apskričio teismo salėje, nuo 10 valandos ryto, žemės plotas, prigulįs Uršuliai Viliamavičienėi **Davidonyse** Aukmergės apskričio 27, 81 dešimtinų, rėžiais, su trobėsiais. Licitacija prasidės nuo 800 rublių. 2) 26 d. sausio mėn. 1907 m. Vilniuje, gubernijinės valdybos bute (gubernskoje pravlenije), nuo 11 valandos ryto, žemės plotas, prigulįs Julijonui Eidimtui, Telšių apskričio, vadinamas **Pubžupė**, 28, 03 dešimtinų, su mišku ir trobėsiais. Licitacija prasidės nuo 4190 rublių.

Iš Žemaičių Vyskupijos.

Jo Mylistos Žemaičių Vyskupo parėdymu terp kunigų įvyko šios permainos:

Šiaulių vyrų gimnazijos kapelionas kun. Juozapas **Dirginčius** paskirtas į Ukmergę-kebonu. Kun. Antanas **Bajorinas** Kauno mergaičių gimnazijos kapelionas paskirtas draugis į miesto keturkliaus mokyklą kapelionu, Kun. **Budrikas**. Betygalos kam. paskirtas Betygalos adm. vieton kun. Stankuno, kurs pasilieka sau vieną tik gyvenimą.

Lapkričio 26 d. mirė Deltuvos kleb. kun. Aleksandras **Daškevičė**.

Kaip girdėjome **Jo Mylista Vyskupas Paliullionas** žada važiuoti užrubežin 13 šio mėn. Vyskupijos rėdą paveda J. M. Vyskupui **Sufraganui Cyrtautui**.

AUKOS

Paaukoja lietuviškos kalbos mokytojui apmokėti.

Kauno gimnazijoje:	Kun. Kaz. Stankaitis	1 r.
	Kun. A Grynevičius	2 r.
	Kun. Liud. Kiaulakis	2 r.
	Kun. J. Dobužinskas	5 r.
Panevėžio realinėje mokykloje:	Kun. Kaz. Stankaitis	1 r.
	Kun. Liud. Kiaulakis	2 r.
Dusetiškių kalinių šeimynoms šelpti:	Kun. Keraitis	1 r.

Redakcijos atsakymai.

J. M. Kun. V. J. Pl. Sekančiame n-jė duosime straipsnį apie bažnytinės žemės klausimą, todėl tamstos laiškelio negalime sunaudoti. Laukiame kito apie Dumos atstovus.

J. M. Kun. A. Tir. Kv. Ačiu, bet jau kas kitas apie tai plačiau parašė.

J. M. P. Anuprui B-skni. Vieš. Ačiu, gavome. Parsirūpinsime sunaudoti, sutrumpinę.

J. M. P. Miglovarai S. Tamsta rašai, „jogei ir pagal ano vokiško išrokavimo susiskybę į moterystę gyven nelaimingai“. Tas gal atsitikti. Bet iš čia visai neišeina, kad anas aprokavimas butu netikęs, arba priešintųsi moterystės sakramentui. Pati Bažnyčia atsižiuri į norinčiųjų apsivesti am-

žį; ji turi savo „išrokavimą“ tame dalyke. Negalima tat sa kyti: „viena dušia pažino kitą dušią, pamėgo, prisirišo dvasišku mazgu iš Pono Dievo mylistos ir tiek“... Toli ne vis tiek, nes jei nors vienas iš norinčiųjų apsivesti bus *nepilnametis*, Bažnyčia visai neriš jų „dvasiškuoju mazgu“. Tai gi, matai tamsta, jog jaunųjų *amžis* ne niekis. Už palaikymą mūsų laikraščio ačiu.

Kurkliečiams. Apie negražų jaunimo pasielgimą praneškite savo kunigams. Męs tokių žinių talpinti negalime.

J. M. P. I. Gvil. Čip. Gavome, ačiu. Sunaudosime.

Kun. I. Gud. S. Ačiu, gavome. Sunaudosime.

Redaktorius Pralotas **A. Karosas.**

Tik ką atspaudintas ir parsiduoda

KIŠENINIS RUSIŠKAI-LIETUVIŠKAS ŽODYNAS

185 pusl. Kaina **40** kap. Knygynams ir daugiau imantiems nuleidžiamas didelis nuošimtis.

Vilnius. Antokolski bereg № 46. 3. Ad. Vėgėlė.

Iš m. Rietavo 27 d. spalio mėn. pavogė arklį vidutinio didumo, bėrą, ketvergį, kairioji ausis išilgom įskelta; kas paimdins tą arklį ir ir duos žinią į Rietavo policiją,

Gaus 10 rublių.

Kas pametė gelžkelio stotyje „Ostrov“ **breviariuim pars hiemalis et aestiva** teatsišaukia pas kun. Gugį į Varnavičius (st. Druja Viln. g.).

Ką tik išėjo iš spaudos
ant labai gero popieriaus, didelė ir graži knyga

ROBINSONO KRUZĖS GYVENIMAS

244 puslapių, su 23 gražiais vaizdeliais.

KAINA **65** KAP.

Ta knyga užvis tinka dovanoms išmokusiai skaityti jaunuomenei.

Galima ją gauti pas leidėjų kun. Žadeikį Kaune, viešais plečiais, Fišero namai, o taipogi visuose didesniuose knygynuose.

Išėjo iš spaudos

Katalogas knygų katalikiškoms skaitykloms su naujingais patarimais, kaina 10 k.; be patarimų—5 k.

Šv. Kazimiero Draugijos įstatai dvejose kalbose: rusiškai ir lietuviškai. Kaina 20 kap.

Ar bus geriau, kad socialistai gaus viršų? Naujas išleidimas pataisytas ir padidintas. Kaina 10 kap.